EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Daňová soustava České republiky

Podnikání v elektrotechnice (KET/PELT), Přednáška č. 5

FAKULTA ELEKTROTECHNICKÁ
ZÁPADOČESKÉ UNIVERZITY
V PLZNI

KET

Přednášky

Přednášky

1) Úvod do podnikání
2) Současné trendy vývoje v elektrotechnice z pohledu podnikání
3) Podnikání v elektrotechnice podle živnostenského zákona
4) Podnikání v elektrotechnice podle zákona o obchodních korporacích
5) **Daňová soustava České republiky**
6) Tvorba podnikatelského plánu
7) Základní ekonomické aspekty podnikání, ekonomické vztahy
8) Majetková a kapitálová struktura podniku
9) Náklady a výnosy podniku
10) Marketingové strategie
11) Manažerské techniky
12) Strategie, cíle a plánování podniku
13) Zajištění a řízení zdrojů pro podnikatelskou činnost

Daňová soustava ČR

Úvod do podnikání

Po této přednášce budete umět:

- popsat daňovou soustavu ČR
- rozdělit daně na přímé a nepřímé
- vysvětlit rozdíl mezi poplatníkem plátcem daně
- Popsat problematiku daně z příjmu fyzických a právnících osob
- popsat problematiku daně z přidané hodnoty

Klíčová slova:

- daň, poplatník, plátce, daňová soustava, daně přímé, daně nepřímé, daň z příjmu fyzických, právnických osob, daň z přidané hodnoty

Základní právní pojmy

Základní právní pojmy

Daňová soustava ČR

- tvoří soubor platných právních předpisů upravující jednotlivé daně, které jsou příjmem veřejných rozpočtů (souhrn všech daní, které se na území ČR vybírají)

Daň

- představuje peněžní, povinnou, nenávratnou platbu do veřejného rozpočtu, která se vybírá na základě mocenské povahy státu, tzn. na základě zákona
- je platební povinnost, kterou stát stanoví zákonem, aby získal příjmy k úhradě celospolečenských potřeb, aniž by zdaňovaným subjektům poskytoval ekvivalentní protiplnění

Použitá literatura: [1]

Rozdělení daní

Přímé:

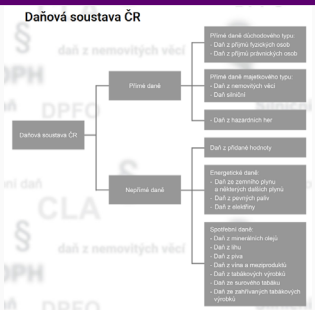
- vybírané z důchodu poplatníka v závislosti na jeho majetkové, resp. důchodové situaci. Jsou placené poplatníkem z daňového základu podle tarifu – sazby
  - **Důchodové (osobní):**
    - Daň z příjmů PO
    - Daň z příjmů FO
  - **Majetkové (reálné):**
    - Daň z nemovitostí
    - *Daň dědická* (Zákon o daních z příjmu)
    - *Daň darovací* (Zákon o daních z příjmu)
    - *Daň z převodu nemovitosti* (Daň z nabytí nemovitých věcí)

Rozdělení daní

Nepřímé:

- nepostihují důchod poplatníka přímo, ale jsou vybírány v ceně zboží či služeb při jeho prodeji, placeny cenovou přirážkou finálním spotřebitelem
  - **Univerzální**
    - *Daň z obratu*
    - Daň z přidané hodnoty
  - **Selektivní**
    - Daň spotřební
  - **Ekologická**
    - Daň z pevných paliv
    - Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů
    - Daň z elektřiny

Rozdělení daní

Daňové náležitosti

Subjekt daně

- FO nebo PO která je podle zákona povinna platit daň
  - Poplatník daně
  - Plátce daně

Objekt daně

- je hospodářská skutečnost (majetek, důchod, spotřeba výrobků a služeb) na jejímž základě je možné poplatníkovi uložit daňovou povinnost

Základ daně

- základem je kvantifikovaný předmět daně, z něhož se daň vyměřuje

Daňové náležitosti

Poplatník daně

- je osoba (daňový subjekt), jejíž majetek nebo příjmy jsou předmětem daně
- např. u daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti je poplatníkem daně zaměstnanec, protože jeho mzda je předmětem daně

Plátce daně

- je fyzická či právnická osoba, která je povinna daň vypočítat, vybrat a odvést do státního rozpočtu (prostřednictvím správce daně)
- u tzv. nepřímých daní je plátcem jiná osoba než poplatník (daňový subjekt) a plátce tak zprostředkovává odvedení daní vybraných od poplatníků nebo sražených poplatníkům
- u přímých daní je plátcem daně přímo daňový subjekt

Použitá literatura: [2]

Daňové náležitosti

Sazba daně

- je výše daně na daňovou jednotku
  - **ve vztahu k druhu základu daně:**
    - **jednotné**
    - stejná sazba pro všechny typy a druhy předmětu daně
    - **diferencované**
    - liší se podle druhu předmětu daně (DPH (21 % a 15 %))

Daňové náležitosti

Sazba daně

- **ve vztahu změny velikosti daně ke změně velikosti základu daně**
  - **pevné**
  - jsou stanoveny absolutní částkou bez ohledu na hodnotové vyjádření daňového základu
  - **relativní**
  - jsou vyjádřeny v %
    - **lineární**
    - **progresivní**
    - **degresivní**

Funkce daňové soustavy

Fiskální

- určuje, že daně musí zajistit dostatečný příjem do státního rozpočtu, aby bylo možné pokrýt všechny výdaje
- jde o plynulé financování státního hospodářství (školství...)

Regulační

- daně musí regulovat spotřebu komodit
- jedná se o například o spotřební daně na alkohol, naftu, cigarety
- cílem této funkce je zabránit velké spotřebě těchto spotřebních surovin, jelikož vyšší daně přispívají ke zdravější a ekologičtější spotřebě

Použitá literatura: [2, 3]

Funkce daňové soustavy

Sociální

- stát, aby nenarušil zájem podnikatelů podnikat, využívá řadu nástrojů, které svým způsobem pomáhají řešit sociální a kulturní potřeby ve státě, např. odčitatelné položky ze základů daně, slevy na daních

Stimulační

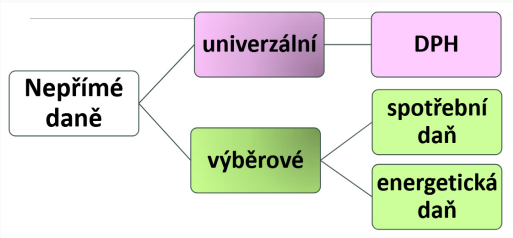
- tato funkce působí jako ekonomický nástroj, který působí na rozhodování daňových poplatníků v souladu s ekonomickými hledisky, např. produktivní využití majetku

Použitá literatura: [2, 3]

Nepřímé daně

Daňová soustava ČR – nepřímé daně

Daň z přidané hodnoty

Daňová soustava ČR – nepřímé daně

Daň z přidané hodnoty

- **předmět daně:** dodání zboží nebo převod nemovitostí, poskytnutí služby, pořízení z jiného členského státu EU, dovoz zboží
- zdanitelné plnění = plnění, u kterého plátci daně vzniká povinnost přiznat a odvést daň na výstupu
- každý plátce DPH je povinen zdanit veškerou produkci, zároveň má právo snížit celkové DPH o DPH, které zaplatil v cenách na vstupu => právo snížení daně na výstupu o odpočet daně
- zdaňovací období je u DPH kalendářní měsíc nebo kalendářní čtvrtletí
- délka zdaňovacího období závisí na výši obratu za kalendářní rok (obrat dosáhl výše než 10 mil., pak zdaňovací období měsíc, nepřesáhl-li pak čtvrtletí)

Použitá literatura: [2, 3]

Daňová soustava ČR – nepřímé daně

Daň z přidané hodnoty

- od ledna 2019 se sazby DPH nemění
- **základní sazba je 21 %, snížená sazba je 15 % a 10% (2021)**
- do snížené 15% sazby DPH patří například:
  - potraviny
  - nealkoholické nápoje
  - vodné a stočné
  - vstupné na kulturní akce
- do snížené 10% sazby DPH patří například:
  - léky
  - knihy (reklama nesmí přesahovat 50%)
  - dětská výživa

Použitá literatura: [4]

Daňová soustava ČR – nepřímé daně

Daň z přidané hodnoty

- od 1. ledna 2014 musí všichni plátci DPH povinně podávat daňová přiznání, dodatečná daňová přiznání a hlášení včetně příloh elektronicky
- stejným způsobem budou podávat také přihlášku k registraci za plátce DPH
- výjimku budou tvořit pouze plátci DPH – fyzické osoby, jejichž obrat za nejvýše 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců nepřesáhne 6 mil. Kč a nemají zákonem stanovenou povinnost činit podání elektronicky
- ti si budou moci vybrat, zda budou svá podání zasílat správci daně elektronicky, v papírové podobě poštou či doručovat osobně

Daň z přidané hodnoty (web)

Použitá literatura: [2, 3]

Daň spotřební

Daňová soustava ČR – nepřímé daně

Daň spotřební

- daně, kterými stát zatěžuje prodej a spotřebu určitě skupiny výrobků
- selektivní, zdanění vybraného výrobku je jednorázové
- nezatěžují výrobce ani dovozce, poplatníkem spotřební daně je konečný spotřebitel
- zákon upravuje zdaňování následujících výrobků:
  - daň z minerálních olejů
  - daň z lihu
  - daň z piva
  - daň z vína a meziproduktů
  - daň z tabákových výrobků

Použitá literatura: [4]

Daňová soustava ČR – nepřímé daně

Daň spotřební

- základ spotřební daně je množství vybraného výrobku vyjádřené v měřicích jednotkách (hl piva nebo vína, hl etanolu, kg nebo kusy tabáku, cigaret)
- daň se vypočítá vynásobením základu daně sazbou daně stanovenou pro příslušný vybraný výrobek, pokud tento zákon nestanoví jinak
- zdaňovací období je kalendářní měsíc (daňové přiznání do 25. dne po skončení zdaňovacího období)
- ***účelem může být buď zvýšit příjmy státního rozpočtu nebo snížit prodávané množství zboží, jehož spotřeba je považovaná za škodlivou pro jednotlivce a/nebo pro společnost***
  - alkohol cca 38%
  - cigarety cca 27%

Použitá literatura: [2, 3]

Daňová soustava ČR – nepřímé daně

Daň spotřební

- sazby a výpočet daně z piva

Kód nomenklatury	Sazba daně v Kč/hl za každé celé hmotnostní procento extraktu původní mladiny				
	Základní sazba	Snížené sazby pro malé nezávislé pivovary			
		Velikostní skupina podle výroby v hl ročně			
		do 10 000 včetně	nad 10 000 do 50 000 včetně	nad 50 000 do 100 000 včetně	nad 100 000 do 150 000 včetně	nad 150 000 do 200 000 včetně
2203, 2206	32,00 Kč	16,00 Kč	19,20 Kč	22,40 Kč	25,60 Kč	28,80 Kč

Spotřební daň - pivo (web)

Daňová soustava ČR – nepřímé daně

Ekologické daně

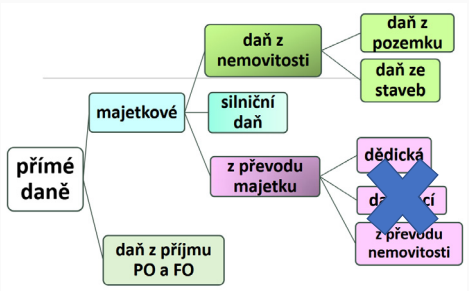
- správu daně vykonávají celní úřady
- zdaňovací období jeden měsíc, daňové přiznání do 25 dne po skončení zdaňovacího období
- výnosy jsou příjmem státního rozpočtu ČR
  - daň ze zemního plynu a některých dalších plynů
  - daň z pevných paliv
  - daň z elektřiny

Ekologické daně (web)

Přímé daně

Daňová soustava ČR – přímé daně

Daň z příjmu fyzických osob

Daňová soustava ČR – přímé daně

Dan z příjmů fyzických osob

- předmětem daně jsou veškeré příjmy FO s výjimkou příjmů, které nejsou jejím předmětem (příjmy získané dědictvím, darováním, …)
- pro účel výpočtu daně z příjmu FO členíme příjmy do 5 zákonem stanovených skupin:
  - a) příjmy ze závislé činnosti (§ 6)
  - b) příjmy ze samostatné činnosti (§ 7)
  - c) příjmy z kapitálového majetku (§ 8) (úroky, dividendy)
  - d) příjmy z nájmu (§ 9)
  - e) ostatní příjmy (§ 10) (příležitostné příjmy, příjmy z prodeje nemovitých a movitých věcí, výhry

Použitá literatura: [4]

Daňová soustava ČR – přímé daně

Dan z příjmů fyzických osob

- zjednodušený postup výpočtu:
- daň ze základu daně sníženého o:
  - nezdanitelnou část základu daně (§ 15)
  - o odčitatelné položky od základu daně (§ 34)
  - zaokrouhleného na celá sta Kč dolů

- **sazba daně je 15 % a 23% (2021)**
- v roce 2021 se pro příjmy do výše 48násobku průměrné mzdy (tedy 1 701 168 Kč) používá sazba 15% a pro příjmy přes tuto hranici sazba 23%

Daň z příjmu fyzických osob (web)

Daňová soustava ČR – přímé daně

Dan z příjmů fyzických osob

- Slevy na dani:

Slevy na dani	2019	2021
Na poplatníka	24 840 Kč	27 840 Kč
Na poplatníka	24 840 Kč	24 840 Kč
Na dítě	1. dítě 15 204 Kč 2. dítě 19 404 Kč 3. dítě 24 204 Kč	1. dítě 15 204 Kč 2. dítě 19 404 Kč 3. dítě 24 204 Kč
Na vyživovanou manželku/manžela	24 840 Kč	24 840 Kč
Student	4 020 Kč	4 020 Kč
Za školku	do výše 12 200 Kč/dítě	do výše 13 350 Kč/dítě
Za EET	5000 Kč	5000 Kč

Daň z příjmu fyzických osob - slevy na dani (web)

Daň z příjmu právnických osob

Daňová soustava ČR – přímé daně

Dan z příjmů právnických osob

- předmětem daně z příjmů právnických osob jsou příjmy z veškeré činnosti z nakládání s veškerým majetkem, pokud není v zákoně stanoveno jinak
- základ daně = rozdíl mezi příjmy (kromě příjmů osvobozených od daně) a výdaji
- základ daně lze také snížit o odčitatelné položky (daňová ztráta z předchozích let, dary na veřejně prospěšné účely apod.)

- **sazba daně je 19 % (2021)**

Daň z příjmu právnických osob (web)

Daňová soustava ČR – přímé daně

Dan z příjmů právnických osob

- právnická osoba
- organizační složka státu
- podílový fond
- podfond akciové společnosti
- fond penzijní společnosti
- svěřenecký fond

- kompletní výčet poplatníků viz § 17 Zákona o daních z příjmů

Použitá literatura: [4]

Daň z nemovitostí

Daňová soustava ČR – přímé daně

Daň z nemovitostí

- daň z pozemků (evidováno v katastru nemovitostí)
- daň ze staveb (evidováno v katastru nemovitostí)
- daňové přiznání je nutné podat správci daně do 31. ledna
- výši daně ovlivňuje (např.):
  - výměra pozemku
  - jeho druh (zahrada, les)
  - průměrná cena pozemku na metr čtvereční
  - zastavěná plocha
  - druh stavby (obytný dům, byt, stavba pro podnikatelské účely)
  - místní koeficient (určuje radnice)

Použitá literatura: [4]

Daňová soustava ČR – přímé daně

Daň z nemovitostí

- příklad sazby daně ze staveb a jednotek:
- základní sazby daně ze staveb a jednotek vymezuje § 11 zákona o dani z nemovitých věcí:
  - u obytného domu 2 Kč/m²; u ostatních budov tvořících příslušenství k obytnému domu (z výměry přesahující 16 metrů čtverečních) 2 Kč/m²
  - u budovy pro individuální a rodinnou rekreaci 6 Kč/m²; u staveb, které plní doplňkovou funkci k těmto budovám (s výjimkou garáže) 2 Kč/m²
  - u garáže vystavěné odděleně od obytných domů a u zdanitelné jednotky, jejíž převažující část podlahové plochy je užívána jako garáž, 8 Kč/m²

Použitá literatura: [4]

Daňová soustava ČR – přímé daně

Daň z nemovitostí

- základní sazby daně ze staveb a jednotek vymezuje § 11 zákona o dani z nemovitých věcí:
  - u zdanitelné stavby a u jednotky, jejichž převažující část zastavěné plochy (nebo podlahové plochy jednotky) je užívána k podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesním nebo vodním hospodářství 2 Kč/m²
  - u zdanitelné stavby a u jednotky, jejichž převažující část zastavěné plochy (nebo podlahové plochy jednotky) je užívána k podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice, ostatní zemědělské výrobě a k ostatním druhům podnikání 10 Kč/m²
  - u ostatních zdanitelných staveb 6 Kč/m²
  - u ostatních zdanitelných jednotek 2 Kč Kč/m²

Daň z nemovitostí (web)

Daň silniční

Daňová soustava ČR – přímé daně

Daň silniční

- předmětem jsou silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla registrovaná a provozovaná na území ČR používaná k podnikání nebo jiné samostatně výdělečné činnosti
- bez ohledu na účel používání jsou předmětem daně také vozidla nad 3,5 t určené k přepravě nákladů
- platí ji držitel vozidla (podle tech. průkazu), které je používáno k podnikání
- výše daně je stanovena pevnou částkou podle typu vozidla.
- daňové přiznání je nutné podat správci daně do 31. ledna

Daň silniční (web)

Daňová soustava ČR – přímé daně

Daň silniční

- roční sazba daně ze základu daně u osobních automobilů:

Zdvihový objem motoru:	Sazba daně:
do 800 cm^3	1 200 Kč
nad 800 cm^3 do 1 250 cm^3	1 800 Kč
nad 1 250 cm^3 do 1 500 cm^3	2 400 Kč
nad 1 500 cm^3 do 2 000 cm^3	3 000 Kč
nad 2 000 cm^3 do 3 000 cm^3	3 600 Kč
nad 3 000 cm^3	4 200 Kč

Použitá literatura: [4]

Daň z dědictví a darovací daň (zrušeno)

Daňová soustava ČR – přímé daně

Daň z dědictví

- zrušena a převedena do daně z příjmu
- příjmy z dědictví či odkazu nově upravuje § 4a Zákona o daních z příjmů, který zároveň stanoví i osvobození od daně
- původní osvobození od daně dědické, které se vztahovalo na poplatníky v I. a II. skupině podle příbuzenského vztahu (příbuzní v řadě přímé a pobočné), se rozšířilo i na poplatníky ve III. skupině (všichni ostatní), což znamená, že se daň dědická již nebude platit
- od roku 2014 tedy dědickou daň neplatí ani vzdálení příbuzní nebo lidé, kteří nejsou v příbuzenském vztahu a nežili spolu ani ve společné domácnosti

Použitá literatura: [4]

Daňová soustava ČR – přímé daně

Darovací daň

- zrušena a převedena do daně z příjmu
- dary jsou označovány jako bezúplatné příjmy a spadají pod nálepku „ostatní příjmy“, dle § 10 Zákona o daních z příjmů
- neosvobozené příjmy z darů se tedy nově nebudou vykazovat po jednom a do 30 dnů od jejich nabytí, ale v souhrnné výši a za celé zdaňovací období
- osvobozeny jsou dary od příbuzných v linii přímé a vedlejší
- dále také od osob, které s poplatníkem žily nejméně rok před darováním ve společné domácnosti

Použitá literatura: [4]

Daňová soustava ČR – přímé daně

Darovací daň (porovnání)

- ustálena na jednotné sazbě daně z příjmu (15%) pro rok 2021

- **příklad: Dar ve výši 900 tisíc korun**
  - pokud si peníze darují sourozenci, bude dar jak v roce 2013, tak v roce 2021 od daně osvobozen
  - pokud si peníze darují osoby, které nejsou v příbuzenském vztahu a nežili spolu ve společné domácnosti, zaplatí v roce 2013 darovací daň ve výši 7%
  - v roce 2021 bude z toho samého daru již platit daň z příjmů fyzických osob, která je 15%

Daň z nabití nemovitých věcí

Daňová soustava ČR – přímé daně

Dan z nabytí nemovitých věcí

- **sazba daně: 4% (2021)**

- poplatníkem je kupující
- poplatník je povinen podat daňové přiznání nejpozději do konce třetího kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byl proveden vklad práva do katastru nemovitostí
- stanovení základu daně, vychází z tzv. "nabývací hodnoty"

Daň z nabytí nemovitých věcí (web)

Použitá literatura: [4]

Daňová soustava ČR – přímé daně

Daň z nabitý nemovitých věcí

- u převážné většiny kupních či směnných smluv se tato nabývací hodnota stanoví porovnáním sjednané (kupní) ceny a srovnávací daňové hodnoty
- vyšší z nich je nabývací hodnotou, od které se odvíjí základ daně a vypočítává daň
- pro určení nabývací hodnoty nejběžněji převáděných nemovitých věcí (rodinné domy, rekreační objekty, garáže, bytové jednotky) si může poplatník zvolit, že podkladem pro stanovení základu daně nebude zjištěná cena (podle znaleckého posudku), ale směrná hodnota
- ta vychází z cen obdobných nemovitých věcí v daném místě a čase, tj. se zohledněním druhu, polohy, účelu, stavu, stáří, vybavení a stavebně technických parametrů nemovité věci

Použitá literatura: [4]

Závěr

Závěr

- daňová soustava ČR tvoří soubor platných právních předpisů upravující jednotlivé daně, které jsou příjmem veřejných rozpočtů (souhrn všech daní, které se na území ČR vybírají)
- daň představuje peněžní, povinnou, nenávratnou platbu do veřejného rozpočtu, která se vybírá na základě mocenské povahy státu
- přímé daně vybírané z důchodu poplatníka v závislosti na jeho majetkové, resp. důchodové situaci
- nepřímé daně nepostihují důchod poplatníka přímo, ale jsou vybírány v ceně zboží či služeb při jeho prodeji, placeny cenovou přirážkou finálním spotřebitelem
- poplatník daně je osoba (daňový subjekt), jejíž majetek nebo příjmy jsou předmětem daně
- plátce daně je fyzická či právnická osoba, která je povinna daň vypočítat, vybrat a odvést do státního rozpočtu (prostřednictvím správce daně)

Kontrolní otázky

Kontrolní otázky

1) Popište daňovou soustavu ČR.
2) Vysvětlete rozdíl mezi daní přímou a nepřímou, uveďte příklady příslušných daní.
3) Kdo je plátce daně?
4) Kdo je poplatník daně?
5) Kdo platí daň z příjmu fyzických osob, jaké je v současnosti sazba daně?
6) Kdo platí daň z příjmu právnických osob, jaké je v současnosti sazba daně?
7) Jaká je v současnosti sazba daně z příjmu (jaké máme sazby)?
8) K čemu slouží spotřební daň?

Děkuji za pozornost.

Máte nějaké otázky??

Ing. Tomáš Řeřicha, Ph.D.,
trericha@fel.zcu.cz

Použitá literatura

[1] Kubátová, Květa: Daňová teorie a politika. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7598-165-3
[2] Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění a hazardní hry, studijní materiál, Ministerstvo financí, Praha: 2010
[3] Hejlová, Tereza: Daňová struktura v ČR, Přednáška ČVUT-FST 2020
[4] https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane Daně

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Vzniklo za podpory projektu Západočeské univerzity v Plzni
ESF II
(reg. č. CZ.02.2.69/0.0/0.0/18_056/0013239)

FAKULTA ELEKTROTECHNICKÁ
ZÁPADOČESKÉ UNIVERZITY
V PLZNI

KET

